

Wat voorafging

Natuurlijk is het niet evident om ons het leven in de negentiende eeuw in te beelden. Niet dat van een illustere koning, koningin, prins of prinses waarover door historici voortdurend aantekeningen worden gemaakt. Maar dat van de doodgewone mens.

En dat is precies wat ik in deze roman ga doen. Althans in de eerste hoofdstukken.

Hoe leefden ze, wat waren hun bezigheden, welke functie bekleedden ze?

Ik zou zelfs veel vroeger in de tijd kunnen graven. Beginnen in 1751 zelfs met een Adriaen-Frans Venaert, de bet-betovergrootvader van de personages waarover ik ga vertellen. Maar dan wordt deze roman te lang.

Wij gaan naar het stadje Geraardsbergen, op de grens van Vlaanderen en Wallonië, de taalgrens dus. Het zal toch nog een lang verhaal worden, gebaseerd op waar gebeurd maar met verzonnen persoonsnamen, plaatsen en gebouwen.

Deze geschiedenis start in 1863. Het jaar dat Gustaaf (Gustavus, Benedictus, Leopoldus) Venaert werd geboren. Hij was een lief ventje dat vanaf zijn prille jaren bewees dat hij de deugden van een kwajongen in zich had. Deugden? Of ondeugden?

Oordeel zelf maar. Op een stralende winterdag was hij met enkele kameraadjes sneeuwballen aan het gooien, raakte een winkelruit die in diggelen viel. Toen de eigenaar hem er – heel boos – op aansprak, antwoordde hij dat

het niet hij maar zijn broer, een echte deugniet, de dader was geweest. Zijn broer? Hij had geen broer!

En toen hij achttien was en de jaren van verstand had bereikt, ging hij met een paar makkers naar de stadsschouwburg, waar een drama werd opgevoerd. Zij zaten op het Uilenkot, zoals dat toen werd genoemd. In het tweede bedrijf ontvoerde een man een kind. De moeder stond met veel misbaar en armgezwaai haar verdriet uit te schreeuwen. Het publiek zat medelevend te snottieren. Gustaaf boog zich over de reling en riep: ‘Loop er toch achter, vrouwmens. Hij kan nog de straat niet uit zijn!’

Wat een schande, toch! Nog maanden later werd erover gepraat.

Ook het openbaar leven ging niet zomaar aan hem voorbij. Hij genoot met volle teugen van het uitgaansleven. Tot hij op 22 jarige leeftijd de 30-jarige Raphaïlde leerde kennen en met haar trouwde. Negen maanden later werd hun eerst kindje, Aline, geboren dat nog geen drie jaar later overleed. Haar broertje, Ernest, één jaartje jonger, stierf na 14 maanden. Toen kwam Victor. Die overleefde maar zijn mama stierf bij de bevalling. Gustaaf was toen 26 jaar en opnieuw vrij gezet.

Lang treurde hij niet. Voor zover de geschiedenis ons leert was het huwelijk met Raphaïlde door zijn moeder gearrangeerd geweest. Vanaf zijn zeventiende was hij verliefd op Coralie. Levendig als hij was maakte hij van de carnavalsvreugde gebruik om, naar het voorbeeld van Romeo, een liefdes serenade onder het balkon van zijn Julia (Cornelia) te gaan houden. Twee jaar later (1891) huwden ze tegen de zin van zijn moeder Emerence. Nog geen jaar later werd hun eerste dochtertje, Marcelle, geboren dat veertien maanden later overleed.

Nijdig, pesterig vrouwmens als ze was, probeerde Emerence haar zoon te tergen door de toen twee jarige Victor onder haar hoede te nemen met het excuus dat Coralie niet in staat was

kinderen op te voeden. En zeker niet het kind van een andere vrouw.

Gustaaf was het kotsbeu. Hij huurde een handelshuis, vestigde er een drukkerij op de tweede verdieping en een winkel op het gelijksvloer. Op de gevel liet hij in grote letters: “IMPRIMERIE – AU GRAND BON MARCHÉ – DRUKKERIJ” schilderen.

Emerence bleef op alle vlakken spaken in de wielen steken tot ze in 1902 overleed. Victor mocht eindelijk terug naar huis en zijn twee halfbroertjes (Arthur en Lieven) en zijn drie halfzusjes (Maria, Elise en Lucie) vervoegen. Hij was toen dertien jaar oud, een brave jongen en geen al te goede student. Wat ertoe leidde dat Gustaaf – toen Victor zeven tien werd – bedacht om hem in de intussen zeer florerende zaak, met een veelzijdigheid aan koopwaren, te laten helpen. Daarenboven bijgestaan door een cachetvolle winkeldame, naar voorbeeld van de chique Brusselse winkels.

Ik zal het ganse verhaal kort houden. Het jongste meisje, de driejarige Lucie, kreeg een pot kokend water over zich heen, was verbrand tot in de derde graad en overleed. Een jaar later (1907) werd ze vervangen door een nieuw Lucietje.

En nu kom ik stilaan waar ik naartoe wil. Het jaar 1910. De zaak, die intussen helemaal was verbouwd en ‘BAZAR’ werd gedoopt, was de modernste van de hele streek geworden. Het welstellende echtpaar kreeg er nog een zoontje bij. Het kreeg de naam Frans. Hij zal de hoofdrol spelen in deze roman.

Om het u, lieve lezer, gemakkelijk te maken zet ik hieronder de kinderen van Gustaaf nog eens op een rij:

Uit zijn huwelijk met Raphaïlde:

Aline, 1886 - 1889

Ernest, 1887 - 1888

Victor, 1889 - 1968

Uit zijn huwelijk met Coralie:

Marcelle, 1892 - 1893

Arthur, 1894 - 1977

Liévin, 1895 - 1918

Marie, 1897 - 1914

Elise, 1899 - 1973

Lucie 1, 1902 - 1906

Lucie 2, 1907- 1977

Frans, 1910 - 1995

Zoals hierboven vermeld, zal ik het vooral over de laatste van de nazaten hebben.

Deel 1

Leven is surfen op de golven van emoties

